КъМАССР-ни ЖАЗЫУЧУЛАРЫНЫ СОЮЗУНУ
БЛА ВЛКСМ-ни ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИНИ ЖУРНАЛЫ

ISSN 0207—6543

Нюр

1989

БИЗНИ КАЛЕНДАРЫБЫЗ

Октябрь ай

4 БИРИНЧИ СПУТНИК УЧХАН КЮН (1957)

7 СССР-ни Конституциясыны кюню

15 М. Ю. Лермонтовну туугъан кюню

29 Ленинчи Комсомолну туугъан кюню

суу къуйдум. Андан ичип, гёбелекчик суусабын къандырды. Алай бла ол бизде жашап башлады. Бир кюн, эки кюн, юч кюн жашады. Кёбюсюнде къызыл гюлню юсюнде тура эди. Бирде терезе жабыугъа, бирде уа — терезе кёзню мияласына да къона эди. Миялагъа къонса, ары жабышып къалгъаннга ушап, ары, тышына къарап тура эди. Тышында уа — сууукъ, жел. Гёбелекчик терезеден кери учса, миялада аны сау гёбелекге ушагъан омакъ ызы къала эди.

Гёбелекчик бизде тёрт, беш, алты кюн жашады. Жети да жашады, — сау ыйыкъ! Сора тас болуп къалды. Биз аны кёп, бек кёп изледик, алай бир жерде да тапмадыкъ. Тапмадыкъ да, излеуню къойдукъ. Алай, жаныбыз ауруп, аны кюн сайын эстере эдик. Бир аукъдан а эсгергенни да къойдукъ. Унута окъуна башладыкъ.

Бирде уа бир жарыкъ кюн, жылы кюн тийди. Юй башла жылындыла. Чорбатладан суу акъгъан быргъыла шырылдагъан таууш этдиле. Къар да аз болуп, саз болуп къалды. Кём-кёк буз да жукъарды. Къайдан чыкъды эсе да, юйюбюзде биринчи чибин — сау чибин! — учуп башлады. Къайдан келди эсе да, мюйюшде бир агъач къамажакъчыкъ жёбеледи. Биз аланы къыстамадыкъ, ёлтюрмедик. Ала бизде жашап башладыла.

— Келигиз, бу жылы кюн агъач къыйырында биягъы бир кесек айланайыкъ, — деди атам.

— Айланайыкъ. Хайда, кийин, — деп, анам мени ашыкъдырды.

Атам, анам бла бирге мен тышына чанасыз биринчи кере чыкъдым.

— Къарагъыз, къарагъыз! — деди атам, агъач къыйырында жыяу жолчукъну бара.

Тал терекни къобусунда бир къызаргъанчыкъны кёрдюк. Гёбелекчик! Мени къызыл гёбелегим! Ол, терекни къобу тешигинде, кеси жеринден тепмей, къанатларын къагъаргъа кюреше эди. Учаргъа сюйюп, алай учуп кеталмай тургъан кибик. Къарыусуз эди гёбелекчик, учалмай эди. Мен аны шошчукъ тутуп, биягъы юйге келтирдим. Гёбелегим жылынды, тирилди да, учуп башлады...

Къыш кетди да, жаз башы келди. Алай жаз башы да кетер да, жаз келир. Андан-мындан сенгирчгеле, гёбелекле учуп-учуп чыгъарла. Сора жазны жай алышындырыр. Къызыл, сары, акъ, кёк, жашил гёбелекле кюн сайын учуп айланырла. Жай ызындан кюз келсе уа, гёбелекле биягъы къайры эсе да учарла да кетерле. Мен аны билеме. Мен дагъыда бир зат билеме: къыш келир, къыш кетер. Къыш кетер да, жангы жаз келир. Къызыл гёбелекни, ариу гёбелегими жангыдан кёрюрме.

Мен аны энтда кёрлюкме.

Ол учуп келмей къаллыкъ тюйюлдю.

Орусчадан М. Мокаев кёчюргенди.

КЪОБАНЛАНЫ Хамзат

Жумушчу къызчыкъ

Бу къызчыкъ туугъан заманда
Атагъан эдиле Жанчыкъ.
Къолу жумушха жарашхан
Аммачыкъды бу, аммачыкъ!

Эртген бла эртте туруп,
Кийимин кеси киеди.
Сибирткини алып чыгъып,
Арбаз сыйпаргъа сюеди.

Ариу бешик жырла айта,
Эгеччигин тебретеди.
Бизни жумушчу къызчыкъгъа
Хар кёрген сейир этеди.

— Чуу-чуу-чуу! — деп, эртген сайын
Тауукълагъа аш атады.
Кесин гитчечикге угъай,
Къарт аммагъа ушатады.

Аш этерге анасына
Сюйюп болушады Жанчыкъ,
Урчукъ да бурады бирде.
Аммачыкъды бу, аммачыкъ!

Сур. Х. Атабиеваныды

Къарашауай кюйсюз ханны къыстайды

— Артал да эсимден кетип къалгъанды,— дегенди хан. Къара ажирими бла сен миннген атны эрттен бла талашдырырбыз. Бюгюн кеч болгъанды, къонакъ. Къара ажирими атынг хорласа, сёзюм — сёздю,— дегенди хан, бираз эс жыйгъандан сора.

Хан айтханнга Къарашауай угъай демегенди. Эрттенлик болгъанлай, Къарашауай Гемуданы ханны къаласыны къатында жашил ёзеннге бошлагъанды. Бираздан а, тогъуз киши билекликлеринден тутуп, бир уллу къаратор ажирни къарангы баудан чыгъарып келгендиле. Ажир Гемуданы кёргенди да, туякълары бла жер къазып, кесин анга тартдырып башлагъанды. Гемуда уа, аны эслемегенча этип, отлай, жубана тургъанды.

Хийсар хан белги бергенди да, ол тогъуз киши ажирни бошлагъандыла. Ажир кесин Гемудагъа атханды. Жете келип, шиш тургъанды. Эки ал аягъы бла Гемуданы сермегенди. Алай Гемуда, кёзню къагъып ачхынчы бир жанына секиргенди да, кесин урдурмагъанды. Ажирни туякълары алайда къадау ташха тийгендиле. Тийгендиле да, ташха от чакъдыргъандыла. Таш элия ургъан таууш этгенди. Бу ханны кёргенде, Къарашауай бир кесек къоркъаракъ окъуна болгъанды. Ажирни аякълары бек ачыгъандыла да, ол экинчи кере Гемуданы терк сермемегенди. Ажир алай абызыран тургъанлай, Гемуда шиш тургъанды да, эки ал аягъы бла сермегенди. Аны туякълары жеттенлей, ажирни жалхагъы оюлгъанды.

Сора Гемуданы къаратор къабаргъа чабып, тишлери бла сермеп башлагъанды. Аузу жетген жерни юзюп-юзюп къобаргъанды. Гемуда да кюрешгенди сермерге, къабаргъа, алай къаратордан онглу болалмагъанды. Гемуданы хорлата тургъаны эсленнгенди.

Къарашауай да, нёгерлери да къайгъыгъа къалгъандыла. Хан а къууанч тыпырлы болгъанды.

— Хейле, ол ажирни тюгю алай нек жылтырай болур? Эмеген жау сюртген болурла! — дегенди Къарашауайны бир нёгери. Иги эслеп къарагъандыла да, ажирни сыртына къабыргъаларына бир къара жау къалын сюртюлюп тургъанын кёргендиле. Олсагъат Къарашауайны ол сууну ичип таркъайтыучу, ташланы жутуучу нёгери къуууулуп кетгенди да, суу бойнундан аузу толу юзмез алып келгенди. Сора ол юзмезни къараторну юсюне чачханды. Гемудагъа жан киргенди. Хар сермегени сайын къараторну сыртындан «чабырлыкъла» къобарып башлагъанды.

Ажир къарыусуздан къарыусуз бола баргъанды. Ахыр къарыуун тауса башлагъанда уа, къачып къутулур умут этгенди. Алай Гемуда, аны жалкъасындан алып, башын ёрге кётюрюрге къоймай, халкъны аллына сюрюшдюрюп келтиргенди. Келтире келип, хыны сермегенди да, тобукъландырып, тепдирмей къойгъанды.

— Энди уа бармыды оюнугъуз? — дегенди ханнга Къарашауай.

Къарашауайны къаны бузулуп сёлешгенин хан эслегенди да, къоркъ-

гъанды. Сора башына келир палахладан тыпчыракъ къутулур умут этгенди.

— Угъай, багъалы къонакъларым, энди оюнларыбызны тауусханбыз. Сиз хорладыгъыз. Къызым да сизни болсун. Элтигиз. Оюнугъузну, тоюгъузну да энди кеси элигизде, кеси жеригизде этерсиз,— дегенди.

Нёгерлери бла кенгешип, оноулашып, Къарашауай сёзню ачыкъ салгъанды.

— Сен, хан,— дегенди ол,— кеси ёмюрюнгде адамлагъа зорлукъ этгенлей келгенсе. Адам къанын тёгюуню жукъгъа да санамагъанса. Сенден туугъан а сенден игими боллукъду?! Не манга, не нёгерлериме сени къызынг керек тюйюлдю, мюлкюнг, малынг да керек тюйюлдюле. Биз, къысхасын айтсам, былайда сени башынгы тайдырыргъа керек эдик. Алай сени харам къанынга да нек боялабыз! Жаша, агъачда къабанла, тауда бёрюле жашагъанча. «Аманны аман бла къуума, къанны къан бла жуума»,— деген сёз жюрюйдю бизде, нартлада.

Сен хан тюйюлсе, ёренге къанса, харам къан. Бюгюнден арысында къулларынгы, къарауашларынгы барысын да башларына азат этесе. Мюлкюнгю, малынгы, жеринги да алагъа юлешесе. Алай этмесенг а, ол ишни биз бек тап тамамларбыз. Болгъан ырысхыдан, мюлкден къулла, къарауашла бла тенг юлюшчюгюнгю ал да, кесинг да, къызынг да бу жерледен къуругъуз! Мындан арысында бу тийреде кёрюнсенг, сау къоймабыз. Эшитмеген эдим деме.

— Ай, кюйсюз къонакъла, сизни былай этеригизни алгъадан билсем эди, бир амал этер эдим,— дегенди хан, ачыудан бети къаралып.

Къарашауайны айтханын этмей къояргъа Хийсар ханны онгу жокъ эди. Малын, мюлкюн, ырысхысын да къуллагъа, къарауашлагъа юлешгенди. Къыйыры, чеги болмагъан аламат жерле да алагъа къалгъандыла. Хан а, кесине жетген юлюшню да алып, къызы бла бирге узакъ жары кетгенди. Алай бла Хийсар ханны къуллары, къарауашлары башларына эркин болгъандыла. Къурманлыкъ къазанла асхандыла. Юч кюн бла юч кечени, Къарашауайны да, нёгерлерин да сыйлай, алгъышлай, той этип, къууанч этип тургъандыла. Тёртюнчю кюн Къарашауай да, нёгерлери да эллерине атланнгандыла. Бара-бара, Къарашауайны бир нёгери былай айтханды:

— Къарт анам жангызлай не эте тура болур? Мен жортууулда бу жолча кёп къалсам, кюню да — кече, кечеси да — кече болуп, аллыма къарап туруучуду. Кюн сайын дуппургъа чыгъып, жолгъа къарай болур. Келигиз, анамы хатерин этигиз да, алгъа бизге барайыкъ.

Къарашауай угъай демегенди. Нёгерлери да ыразылыкъларын билдиргендиле. Сора ала, чаба-жорта, бир къауум кюн баргъандыла. Бир элде бир ариу юйню арбазына киргендиле. Атлыла ар-

базгъа киргенлей, алларына бир къарт къатын чыкъгъанды.

Къызым, къорунг болайым, жортуууулда кёп къалдынг да. Бу нёгерлеринг а кимледиле? — дегенди ол.

Аны «къызым» дегенин эшитгенлей, Къарашауай да, нёгерлери да сейирге къалгъандыла.

— Къонакъларым, жанларым! — дегенди къонакъгъа чакъыргъан.— Бюгече солугъуз. Тамбла уа толу хапар айтырма. Сизден, нарт къарындашларымдан жашырыр затым жокъду.

Къарт ана къонакъланы отоугъа элтгенди. Жаулу-бишли хантла бла сыйлагъанды. Сора къонакъла тёше-мёшеледе жатып жукълагъандыла.

Эртденликде уа, жукъуларын къандырып, кийиниб, къонакъла къол-бет жууаргъа башлагъан кезиуде отоугъа бир ариу къыз кирип келгенди. Чачы да табанларына жете, кюн да, ай да бирге жарытханча бети бла ол къонакъларына салам бергенди. Къонакъла аны таныгъандыла, жарыкъ саламлашхандыла.

Къонакъларын къыз алай терк ашырып къоймагъанды.

— Жанларым, кёзлерим, тилеп айтама: мында бир ай солугъуз да, андан сора барырсыз юйлеригизге,— дегенди.

Жашла аны тилегин толтургъандыла. Ойнай-кюле, илишан ата, къол таш ата, тутушхан да эте, сау ай къонакълыкъда тургъандыла. Къонакъбай къыз алагъа эгечлик этгенди. Кюн сайын биргелерине тургъанды, оюнларына къатышхандыды.

Бир ингирде уа чабып баргъан кийикни жетип, тутуп къоючу нёгери Къарашауайгъа кёлюндегин айтханды:

— Айып этмесенг, тенгим, санга бир айтырыгъым бар эди, бир ичги сёзюм,— дегенди.

— Нек айып этеме? Айт, маржа, айт,— деп, Къарашауай жарыкъ болгъанды.

- Мен бу къызны бек жаратама,— дегенин айтханды жаш, иймене-иймене.— Сен къалай къарайса ансы, алыр муратлыма. Къызны да угъайы жокъду. Сёлешгенбиз, келишгенбиз.

— Да ким угъай дейди! Аны алгъаракъдан айтсанг эди уа! — деп, Къарашауай секирип ёрге тургъанды. – Санга да, бизни барыбызгъа да бюгюнлюкде андан уллу къууанч къайда!

Къууанч хапарны эшитип, бирси жашла да къуш-къанат болгъандыла. Экинчи кюн а, халкъны жыйып, ёгюз къурманлыкъла союп, уллу той этгендиле. Алгъышха уста къартла киеулюю, келинни да алгъышлагъандыла. Жангы юйленнген жаш, жангыз къарт къатынны кесин къоюп кетмей, анга киеулюк, жашлыкъ да эте, анда къалгъанды. Къарашауай бла бирси эки нёгери уа юйлерине къайтхандыла. Туудугъуну узакъ жолоучулукъдан сау-эсен келгенине Дебет аппа бек къууаннганды.

Къарашауайны биринчи кере жортууулгъа чыгъыуу ма алай болгъанды.

Басмагъа Сулейман ТЕППЕЕВ хазырлагъанды.

Магомет МОКАЕВ

Сени устазынг

Къолунга къалам алыргъа,
Жазаргъа, къара таныргъа
Устазынг сюйюп юйретди,
Дайым анга бол хурметли.

«Жахилликни кери къыста,
Китапланы окъу уста»,—
Деди да, ол тюзюн айтды.
Эринме, эрикме, хайт де!

Хайт де, кёп билирге базын!
Кёп билсенг, сюйген устазынг
Къууаныр сени биргенге,
Эл да къууаныр билгеннге!

Окъуп, алимликге жетип,
Кёпле этмегенни этип,
Халкъ ийнагъы болсанг да сен,
Дуниягъа айтылсанг да сен,

Алышына къышынг, жазынг,
Къара танытхан устазынг
Кёзюнге кёрюне турур,
Эсингде, кёлюнгде турур!

Мурат КАЛАБЕКОВ

(Таулу къызчыкъны хапары)

Келигиз, танышайыкъ. Мени атым Лейляды. Кесим да быйыл Нальчикни школларыны биринде, 4-чю классда окъуйма. Сюе эсегиз, мен сизге бир сейир хапар айтайым.

Билемисиз, биз жай солуугъа чыгъаргъан алгъа, Нальчикге Германий Демократия Республикадан «Аэрос» деген цирк келген эди. Папа бла мен барып, анга къараргъа юч билет алдыкъ: экисин экибизге, бирин а — мамагъа. Алай артда, мени бла тенг къызчыкъ — бизге хоншуда жашагъан Фатиматчыкъ да циркге барыргъа сюйгенин айтханда уа, папам кесини билетин анга берип къойду. Асыры къууаннгандан, папагъа, мамагъа, манга да кезиу-кезиу къарай, Фатимат бир кесекчик абызырагъаннга ушай эди.

Мен быйылгъа дери да циркге юч кере къарагъанма. Алай, нек эсе да, цирк манга бу жолча сейир бир да кёрюнмегенди. Алгъын къарагъан заманымда, баям, асыры гитчечик болур эдим.

«Аэрос» циркде кертиси бла да бек сейир затла кёрдюк. Бюгюн да эсимдеди: бир акъчач киши, имбашларына бир уллу къызны да миндирип, бийикде агъырыкъча тагъылгъан узун бауну юсюнде ары-бери жюрюп турду. Бир кезиуде уа, жыгъылыргъа аздан къалып, ахыбызны да алды. Нечик батыр адам эди ол!

Биз, циркге къарай туруп, Фатиматны «батырлыгъын» да кёрдюк. Белине бойнуна да бир уллу жилян чулгъаннган тиширыу аллыбызгъа чыкъгъанда, ол, олтургъан жеринден секи-

рип тюшюп, шинтик тюбюне букъгъан эди. Аны алай этгени эсибизге тюшсе, бюгюн да кюлюп башлайбыз. Бизни бла бирге Фатимат кеси да кюледи.

Тюрлю-тюрлю жаныуарлагъа, атлагъа да сейир этип къарагъан эдик. Мен барындан да бек атланы жаратханма. Къалай ариула, къалай огъурлуладыла ала! Кеслери да, иелерини хар айтханларын эте, чабып, тёгерек айлана келип, арт аякъларына шинп туруп къала эдиле. Бирде уа тепсеп башлай эдиле. Кюн бетли тюклери жылтырай, юслерине, боюнларына къара мазлыкъла тартылгъанча, бек ариу кёрюне эдиле къапланла да. Алай ала огъурсуз хырылдай, ауузларын керип, уллу тишлерин ачсала, мени солууум тыйылып къала эди. Кесиме, мамагъа не да Фатиматха къоркъуу угъай! Къарагъанлагъа хата этмезча, жаныуарла темир чыбыкъдан эшилген бийик чалдишни ичинде эдиле. Мен анда — къапланла арасында ары-бери жортуп айланнгган адамгъа къоркъа эдим. Къоркъмай а! Ол, къолуна да бир узун къамичи алып, къапланланы сюрюп, алагъа айтханын этдирип айланнганды. Алай эте келип, къапланладан бирине уа ол кесини аузундан эт тигимчик окъуна къапдыргъанды. Насыпха, къапланла анга бир тюрлю хата этмегендиле.

Мени эсимде дагъыда кёп зат къалгъанды. Бир киши, сёз ючюн, сыртындан жатып, бир узун басхычны эки аягъы бла ёрге кётюрюп тургъанды. Эки къыз а, ол басхычны бек башына ёрлеп, сюйгенлерича, ары-бери бурула, бийикде иги кесек мычыгъандыла. Жангыз чархлы гитче аякъ машинагъа бир нечча адам минип айланнганын да кёргенме. Аланы андан жыгъылмагъанларына, аякъ машинаны да сынмай къалгъанына сейир этгенме. Дагъыда бир уллу жашла, ёрге-ёрге секирип, ючтёрт кере бурулуп, баш тёбен айланып, бирагъы аягъы юслерине тюшюп къала эдиле.

Барындан да хычыуун а клоунла эдиле, сандыракъчыла. Аланы кийимлерин кёрсенг окъуна, кюлмей тёзаллыкъ тюйюл эдинг. Бетлери да бир сейирликле боялып. Ала, ол эки сандыракъчы, циркни тёгерек «майданындан» тышына чыгъып, къарауучула олтургъан жерлеге келип, хар кимни кюлдюрюп, чегисиз этип айланнгандыла. Бизге жукъ жетмеген эди ансы, ала бир-бир сабийлеге саугъала да бергендиле.

Энди уа келлик болурму Нальчикге «Аэрос»? Фатимат бла мен аны бек ашыгъып сакълайбыз. Келсе, папаны да биргебизге элтип, энтда анга бир бармай къаллыкъ тюйюлбюз.

Муратынга жет, Диана!

Нальчикде жашагъан таулу къыз Кучмезова Диана быйыл 10-чу классны алтын майдалгъа бошагъанды. «Нюрню» корреспонденти, анга тюбеп, быллай ушакъ этгенди:

— Диана, «Нюрню» окъуучулары да, мен да школну алтын майдалгъа бошагъанынг бла сени къызыу алгъышлайбыз.

— Сау болугъуз.

— Санга тюберден алгъа, Диана, сени окъутхан устазланы бир къауумлары бла сёлешгенме. Ала сени бек сюйгенлерин, биринчи классдан башлап, хар заманда «бешлеге» окъугъанынгы айтхандыла. Дерсинги иги билмей, осал белги алгъанынг а болгъанмыды?

— Болгъанды. Бир жол, 8-чи классда окъугъанымда, дерсге тынгылы хазырланмай барып, геометриядан «2» алгъаным эсимдеди. Ол кюн жюрегими къалай къыйналгъаныи бюгюн да унутмагъанма. Устазларымдан, тенглеримден да уялыр ючюн къалмагъан эдим. Болса да, ачыгъын айтсам, ол кюнню мен жашауумда бек къыйматлы кюнледен бирине санайма. Уллу кёллюлюк бла эринчеклик окъугъан адамгъа осал «шуёхла» болгъанларын ол кюн толу ангылагъан эдим.

— Сен бек сюйген дерс а къайсы эди?

— Литературадан берилген дерс.

— Малкъар, къабарты жазыучуланы китапларын окъуй болурса, Диана? Бизни жазыучуладан кимлени чыгъармаларын бек жаратаса?

— Къайсын Кулиевни бла Алим Кешоковну.

— «Нюр» журналны уа окъуймуса?

— Окъумай а! Сюйюп, къууанып окъуйма. Ана тилибизде ол журналны чыкъгъаны барыбызгъа да игиди. Ол миллетибизни тилин терен билирге юйретеди. Аны сюерге юйретеди.

— Энди юйюрюгюзню юсюнден да бир-эки сёз айтсанг эди.

— Айтайым. Атам, анам да дохтурладыла, врачла. Анам Орджоникидзеде медицина институтну, атам а Ростовда медицина институтну бошагъандыла. Атам саусузла юйюнде хирург болуп эрттеден ишлейди. Бюгюн да андады. Анам да ишде болур.

— Сен кесинг а къайда окъургъа, къаллай усталыкъ алыргъа сюесе?

— Гитче заманымдан бери да сабий дохтур болургъа сюеме. Болалсам, Ростовда медицина институтха кирирге кюреширикме.

— Школда окъутхан устазларынга уа ыразымыса?

— Ыразыма, бек ыразы. Хар заманда ала мени жюрегимде бек жууукъ адамларымча сакъланырыкъдыла. Ала манга билим бергендиле. Ариу адепли, ариу къылыкълы болургъа юйретгендиле. Тюз акъыллы, тюз ниетли болууну дерслерин да мен аладан алгъанма.

— Бусагъатда школда окъуй тургъан сабийлеге уа не айтырынг барды?

— Айтырым а буду: эринмей, эрикмей, къадалып, иги окъусунла. Бизни, таулуланы, уруш да жунчутханды, кёчгюнчюлюк да жунчутханды дейдиле атам бла анам. Алайды да, бюгюнлюк-

де халкъыбызны сыйын, къолайын, миллет культурасын кётюрюр ючюн бизни окъуулу, билимли адамларыбыз кёп болургъа керекдиле. Школгъа жюрюген жашла бла къызла аны унутмасынла!

— Сен сабий дохтур болур мураты́нгы айтханса. Огъурлу ишге таукеллениип, къыйын, алай сыйлы жолну сайлагъанса. Жашаунгдан, жолунгдан къууан. Муратынга жет, Диана!

МАДИНА ШАВАЕВА

КЁГЮРЧЮНЛЕ

Бир кезиуде битеу кёгюрчюнле бизни арбазгъа жыйылып къалгъан сунар эдинг. Эрттен сайын ала, ариу-ариу мурулдай, тёгерегибизге жыйылып къала эдиле. Биз, бир тийреде жашагъан сабийле барыбыз да, алагъа ётмек бурхула ашатып, тойдуруп турдукъ. Гитчеле, уллула да ол ариу, ол халал къанатлыланы бек сюе эдик. Ала да, бизден къоркъмай, учуп келип, къатыбызгъа къонуп къала эдиле. Ала алай къонсала, биз да къууана.

Бир кюн а къайдан эсе да биз танымагъан бир жашчыкъла келдиле. Къолларында да тыякълары, стрелкалары бла. Баям, ала ол ариу кёгюрчюнлени мурулдауларын, кеслерин алай эркин жюрютгенлерин жаратхан болмаз эдиле. Тыякъларын сызып, стрелкалары бла да атып, кёгюрчюнлени юркютдюле. Биз гузаба этип чапдыкъ. Алай, биз жетгинчи, эки кёгюрчюнню аякъчыкъларын къыяулу этип, ала къачып кетдиле. Къыяулу кёгюрчюнлени юйге элтип, сау ыйыкъ кюрешип, жараларын сау этдик. Сейир эди, аланы мурулдаулары, алгъынча болмай, жиляй тургъаннга ушай эди.

Ол хыличи жашчыкълагъа биз бек ачыуландыкъ. Къолубузгъа тюшселе, тюйген этерик эдик. Алай ачыуубуз бир-эки кюнден селейди. Сора ол жашчыкъла бир эрттенликде биягъы бизни арбазгъа келдиле. Биз тюйюшюрге чапмадыкъ. Ариу-ариу сёлешип, айып этдик. Ала, бизни айып этгенибизге сагъышлы тынгылап, уялдыла, къызардыла. Бир заманда да кёгюрчюнлеге тиймезге сёз бердиле. Алай кеч сокъурана эдиле. Ол ариу къанатлычыкъла бизни арбазгъа къонмагъанлы юч-тёрт кюн бола эди. Андан бери кёп кюн да озгъанды. Кёгюрчюнле энди келмейдиле бизге.

ЧЫКЪЫНЖИК
(СОРОКА)
ДОРБУНКЪУЛ
(СКВОРЕЦ)
КЪОЙ ЧЫПЧЫКЪ
(ДРОЗД)
сур А.Амбарянныды

ТЮРЛЮ-МЮРЛЮ

Мурадин ЁЛМЕЗОВ

Пил

Пил дегениг пилди.
Пил — оюн тюйюлдю!

Асландан да къоркъмайды,
Къапландан да къоркъмайды.

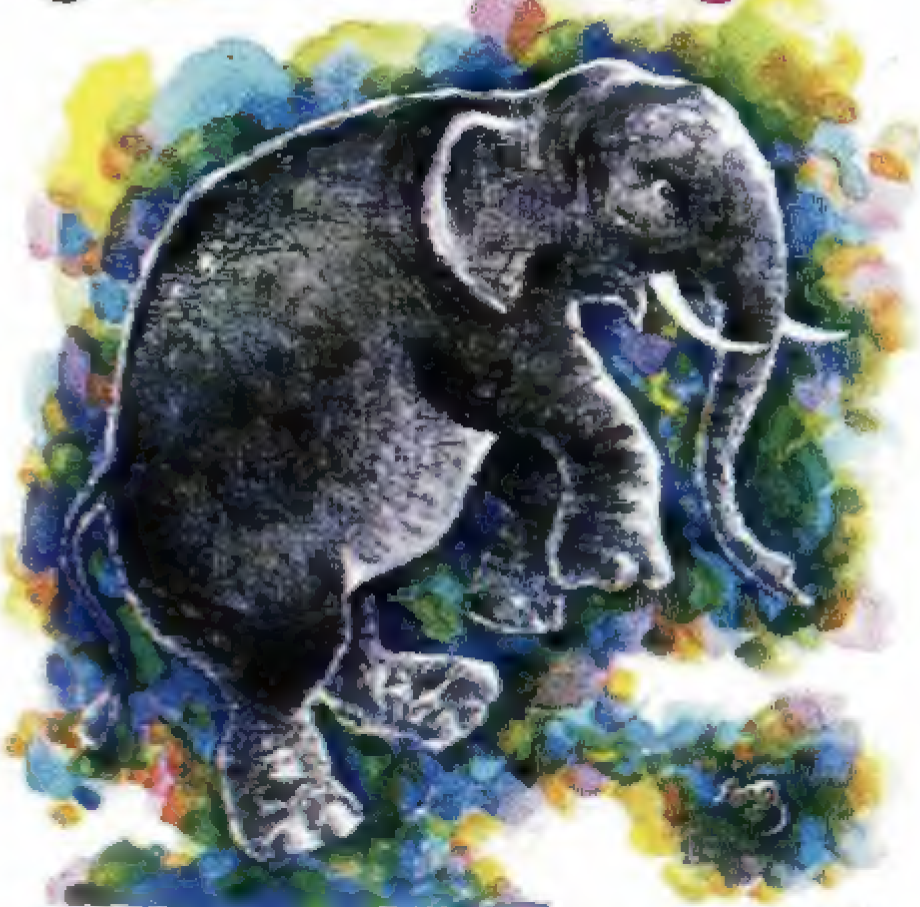
Ол ауур атлайды,
Ол кырдык отлайды.

Пил, пил — пилди,
Пил къоркъакъ тюйюлдю!

Ол жукъдан букъмаймыды?
Ол жукъдан къоркъмаймыды?

Къоркъады бир затчыкъдан,—
Къоркъады чычханчыкъдан.

Ёретин андан жукълайды.
Ма-алайды,
Ма-алайды!

Багъалы окъуучула!
Бу жаныуарланы атлары тюбеген нарт сёзлени, жазып, „Нюрге" ийигиз.

«НЮР» («СВЕТ») № 10

ЕЖЕМЕСЯЧНЫЙ
ДЕТСКИЙ ЖУРНАЛ
СОЮЗА ПИСАТЕЛЕЙ
КБАССР
И КАБАРДИНО-
БАЛКАРСКОГО
ОБКОМА ВЛКСМ

Выходит
с января 1982 года

На балкарском языке

Главный редактор
объединенной редакции
«СВЕТ»
П. КАЖАРОВ

Редактор журнала
«НЮР»
Э. ГУРТУЕВ

Редколлегия:

И. БОТАШЕВ
И. ГАДИЕВ
А. МАМАЕВ
М. ОЛЬМЕЗОВ
А. СОЗАЕВ
Ж. ТОКУМАЕВ
Х. ШАВАЕВ

Художественное
редактирование
и макет
М. ТАТРОКОВА

Рисунок на обложке
Е. ЧЕЧЕНОВОЙ

Корректор
Ф. ТЕППЕЕВА

Сдано в набор
27.06.89.
Подписано в печать
18.08.89
Формат 60×90 1/8
Бумага офсетная № 1
Гарнитура литературная,
журнальная рубленая
Печать офсетная
Усл. п. л. 2
Усл. кр.-отт. 6
Уч.-изд. л. 2,7
Тираж 2500 экз.
Заказ № 1538
Цена 16 к.
Индекс 73908

Адрес редакции:
360000, Нальчик,
пр. Ленина, 5, Дом печати

Издательство «Эльбрус»
Нальчик,
ул. Адмирала Головко, 8

Полиграфкомбинат
им. Революции 1905 года
Госкомиздата КБАССР
пр. Ленина, 33

